

Rättelse/komplettering

Dom, 2019-01-30

Rättelse, 2019-02-20

Beslut av: rådmannen Åsa Marklund Andersson

Vid utskrift av domen har i villkoret G ordet "årligen" fallit bort. Efter samråd med ombuden för Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområdesföreningar respektive sökanden beslutar domstolen att rätta detta.

Villkor G ska således ha följande lydelse.

G. Bolagen ska, under sju år årligen, totalt utplantera 5,3 ton put and take fisk à 75 kr/kilo i sidovattendrag inom Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområden, vilket avräknas med 2,8 miljoner kronor, dvs. 400 000 kr per år mot det aktuella fiskevårdsområdets tillkommande ersättning enligt B ovan.

SÖKANDE

1. Blyberg Kraftaktiebolag, 556065-7826
115 77 Stockholm
2. Dalälvens vattenregleringsföretag, 883200-0668
Box 392
831 25 Östersund
3. Fortum Sverige AB, 556006-8230
Box 1900
791 19 Falun
4. Väsa Kraftaktiebolag, 556065-7818
115 77 Stockholm

Ombud för 1-4: Advokat Mikael Westin
Foyen Advokatfirma KB
Box 7229
103 89 Stockholm

SAKEN

Ansökan om omprövning av villkor rörande kompensation för fiskeskada m.m. i Stockholms tingsrätts, vattendomstolen, dom av den 27 juli 1993 i mål VA 40/74

Uppgifter till miljöboken:

Trängslets kraftverk

AnläggningsID i miljöboken: 1335
Koordinater (SWEREF 99): N 6805970, E 432046

Blybergs kraftverk

AnläggningsID i miljöboken: 1365
Koordinater (SWEREF 99): N 6779605, E 453973

Spjutmo kraftverk

AnläggningsID i miljöboken: 1370
Koordinater (SWEREF 99): N 6772342, E 463407

Väsa kraftverk

AnläggningsID i miljöboken: 1366
Koordinater (SWEREF 99): N 6782591, E 451090

Dok.Id 555554

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 30 E-post: mmd.nacka.avdelning3@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00–16:30

DOMSLUT

1.

Under punkterna I respektive II i Stockholms tingsrätts, vattendomstolen, dom den 27 juli 1993 i mål VA 40/74 **upphäver** mark- och miljödomstolen följande punkter:

I.

Punkt 3, sidan tre såvitt avser utsättning av Siljansöring för att uppnå 190 kg i återfångst, se domsbilaga 3 punkt 1 C

Punkt 1–5 på sidan fyra

II.

Kontroll av kompensationsåtgärderna, sidorna 6–7 i domen, såvitt avser kontroll av ovan angivna villkor.

2.

Mark- och miljödomstolen **fastställer** i stället nya villkor för Blyberg Kraftaktiebolag, Dalälvens vattenregleringsföretag, Fortum Sverige AB och Väsa Kraftaktiebolag (nedan kallade bolagen) enligt följande:

A. Skadekompensation ska ske genom att de, i dom av den 9 juni 2017 i mål nr M 10180-15 av Mark- och miljööverdomstolen, beslutade fiskvägarna vid kraftstationerna Spjutmo, Väsa och Blyberg utformas så att de även möjliggör upp- och nedströmspassage av öring.

B. Bolagen ska betala 10 miljoner kronor till fiskevårdsområdesföreningarna avseende kompensation för gångentids- och framtidsskada på enskilt öringsfiske.

C. Bolagen ska utge tillhoppa 10 miljoner kronor i fiskeavgifter enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) om särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Av beloppet ska 8 930 000 kr användas för åtgärder som främjar det gemensamma fisket berörande Österdalälven nedströms Trängslet och i Siljan och 1 070 000 kr användas för

motsvarande åtgärder i Trängslets skadeområde. Avgiften ska i första hand användas för åtgärder i berört vattenområde, avsedda att främja eller återskapa naturliga fiskbestånd och i andra hand till andra fiskefrämjande åtgärder.

D. Bolagen ska utge tillhoppa 2 500 000 kr i fiskeavgifter enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, att användas till fiskevårdsområdenas gemensamma tillsyn och förvaltning av fisket i Österdalälven med biflöden nedströms Trängslet och i Siljan under tio år.

E. Bolagen ska sätta ut öringyngel, alternativt ögonpunkterad rom inom samma kostnadsram, i Österdalälven med bivattendrag under tio år med ett antal av totalt 15 miljoner öringyngel. Utsättningarna ska inledas när den första fiskpassagen färdigställts. Dock kan länsstyrelsen förordna om senare tidpunkt för inledandet av yngelutsättningarna till den tidpunkt då sist uppförd fiskväg färdigställts. Bolagen förbinder sig, för att upprätthålla kontinuiteten i utsättningarna, att årligen sätta ut 1,5 miljoner yngel för det fall omprövningen av öringdomen vunnit laga kraft och arbetsgruppen upphört i tiden före det att yngelutsättningar enligt denna punkt påbörjats. Länsstyrelsen i Dalarnas län får besluta om att utsättningarna helt eller delvis får bytas ut till ögonpunkterad rom inom samma kostnadsram. Bolagen ska i samråd med länsstyrelsen ta fram en plan för utsättningarna. Planen ska godkännas av länsstyrelsen. Planen ska vid behov revideras.

F. Bolagen ska svara för uppföljning under en tid av tio år, till en total kostnad av 10 miljoner kronor. Bolagen ska i samråd med länsstyrelsen ta fram ett uppföljningsprogram. Uppföljningsprogrammet ska godkännas av länsstyrelsen och vid behov revideras.

G. Bolagen ska, under sju år, totalt utplantera 5,3 ton put and take fisk à 75 kr/kilo i sidovattendrag inom Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområden, vilket avräknas med 2,8 miljoner kronor, dvs. 400 000 kr per år mot det aktuella fiskevårdsområdets tillkommande ersättning enligt B ovan.

3.

Mark- och miljödomstolen förpliktar bolagen (Dalälvens Vattenregleringsföretag, Blyberg Kraftaktiebolag, Fortum Sverige AB och Väsa Kraftaktiebolag) att utge ersättning för rättegångskostnader till Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområdesföreningar samt Mora kommun med sammanlagt 189 850 kr, varav 189 062 kr avseende ombudsarvode för det gemensamma ombudet advokat Christina Bjelvert Olsson. På beloppet utgår ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

TIDIGARE TILLSTÅND, BAKGRUND TILL ANSÖKAN

Bolagens ansökan om omprövning rör villkor i Stockholms tingsrätts, vattendomstolen, dom den 27 juli 1993 i mål VA 40/74 (numera mark- och miljödomstolens mål M 1407-07). Målet var ett samlingsmål för fiskeskador från målen AD 60/53 (Trängslets kraftverk), AD 65/60 (Åsens kraftverk), AD 67/62 (Väsa kraftverk), AD 82/65 (Blybergs kraftverk), AD 63/58 (Spjutmo kraftverk) och AD 63/58 (årsregleringen vid Trängslets kraftverk). I kraftstationsmålen och i målet om årsregleringen har tidigare ett stort antal domar meddelats.

I domen den 27 juli 1993 fastställde vattendomstolen bl.a. slutliga villkor avseende kompensation för skador på öringfisket. Domstolen fastställde därvid ett antal avtal, sköt upp frågan om inverkan på harr samt omprövade även Hansjö kraftverks inverkan på fisket. Vidare ingick i Mark- och miljööverdomstolens dom den 9 juni 2017 i mål M 10180-15 bl.a. en förlikning i frågan om företagens inverkan på harr.

Bakgrunden till den nu ansökta omprövningen av villkor i domen den 27 juli 1993 är att kraftbolag, fiskerättsägare och myndigheter genom ett förlikningsavtal nu kommit överens om att de öringsutsättningar som är fastslagna som kompensation för fiskeskada ska upphöra och kompenseras bland annat genom att fiskvägar byggs förbi kraftverken Spjutmo, Blyberg och Väsa. Uppgörelsen gäller också kvarvarande fiskefråga i Mark- och miljööverdomstolens mål M 10180-15 avseende berörda vattenverksamheters inverkan på harr. Skälet för att ersätta de tidigare fastslagna öringsutsättningarna med fiskvandringvägar förbi kraftverken, sägs vara att betydande praktiska och administrativa problem föreligger för att uppfylla 1993 års dom gällande skadekompensation. Dessutom vill man optimera möjligheterna för den vilda Siljansöringen att reproducera sig och därigenom stärka beståndet. Den nu ansökta omprövningen omfattar inte de s.k. sidoavtalen enligt domsbilaga 3 och 4 till domen den 27 juli 1993 i mål VA 40/74, utom såvitt avser domsbilaga 3 punkt 1 C.

ANSÖKAN

Yrkanden

Blyberg Kraftaktiebolag, Dalälvens vattenregleringsföretag, Fortum Sverige AB samt Väsa Kraftaktiebolag, nedan kallade Bolagen, har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva följande punkter i domen av den 27 juli 1993 i mål VA 40/74:

I.

Punkt 3, sidan tre såvitt avser utsättning av Siljansöring för att uppnå 190 kg i återfångst, se domsbilaga 3 punkt 1 C

Punkt 1–5 på sidan fyra

II.

Kontroll av kompensationsåtgärderna, sidorna 6–7 i domen, såvitt avser kontroll av ovan angivna villkor.

Bolagen har yrkat att domstolen i stället faställer nya villkor enligt följande.

A. Skadekompensation ska ske genom att de, i dom av den 9 juni 2017 i mål nr M 10180-15 av Mark- och miljööverdomstolen, beslutade fiskvägarna vid kraftstationerna Spjutmo, Väsa och Blyberg är utformade så att de även möjliggör upp- och nedströmspassage av öring.

B. Bolagen ska betala 10 miljoner kronor till fiskevårdsområdesföreningarna avseende kompensation för gångentids- och framtidsskada på enskilt öringsfiske.

C. Bolagen ska utge tillhoppa 10 miljoner kronor i fiskeavgifter enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) om särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Av beloppet ska 8 930 000 kr användas för åtgärder som främjar det gemensamma fisket berörande Österdalälven nedströms Trängslet och i Siljan och 1 070 000 kr användas för motsvarande åtgärder i Trängslets skadeområde. Avgiften ska i första hand

användas för åtgärder i berört vattenområde, avsedda att främja eller återskapa naturliga fiskbestånd och i andra hand till andra fiskefrämjande åtgärder.

D. Bolagen ska utge tillhoppa 2 500 000 kr i fiskeavgifter enligt 6 kap. 5 § lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet, att användas till fiskevårdsområdenas gemensamma tillsyn och förvaltning av fisket i Österdalälven med biflöden nedströms Trängslet och i Siljan under tio år.

E. Bolagen ska sätta ut öringyngel, alternativt ögonpunkterad rom inom samma kostnadsram, i Österdalälven med bivattendrag under tio år med ett antal av totalt 15 miljoner öringyngel. Utsättningarna ska inledas när den första fiskpassagen färdigställts. Dock kan länsstyrelsen förordna om senare tidpunkt för inledandet av yngelutsättningarna till den tidpunkt då sist uppförd fiskväg färdigställts. Bolagen förbinder sig, för att upprätthålla kontinuiteten i utsättningarna, att årligen sätta ut 1,5 miljoner yngel för det fall omprövningen av öringdomen vunnit laga kraft och arbetsgruppen upphört i tiden före det att yngelutsättningar enligt denna punkt påbörjats. Länsstyrelsen i Dalarnas län får besluta om att utsättningarna helt eller delvis får bytas ut till ögonpunkterad rom inom samma kostnadsram. Bolagen ska i samråd med länsstyrelsen ta fram en plan för utsättningarna. Planen ska godkännas av länsstyrelsen. Planen ska vid behov revideras.

F. Bolagen ska svara för uppföljning under en tid av tio år, till en total kostnad av 10 miljoner kronor. Efter hörande och godkännande av Länsstyrelsen i Dalarnas län, upphandlar Bolagen dessa tjänster.

G. Bolagen ska, under sju år, totalt utplantera 5,3 ton put and take fisk à 75 kr/kilo i sidovattendrag inom Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområden, vilket avräknas med 2,8 miljoner kronor, dvs. 400 000 kr per år mot det aktuella fiskevårdsområdets tillkommande ersättning enligt B ovan.

Utveckling av talan

Bolagen har som skäl till ansökan redovisat bl.a. följande.

Av rapporter från Fiskeriverket och länsstyrelsen framgår att de i domen från 1993 angivna fångstmängderna som skulle möjliggöras inte synes ha uppnåtts. Detta trots att verket och därefter länsstyrelsen, genom arbetsgruppen och kontrollgruppen, sökt ändra utsättningarna så att önskade återfångster skulle uppnås. En svårighet har varit de metodiska problemen med att verifiera återfångst då detta bygger på återrapportering av fångad fisk. Även kontrollfiskena som var avsedda att bedrivas likformigt över tid har förändrats. Fiskeriverket och sedermera länsstyrelsen har i rapporter för åren 1994–2015 påtalat bristande funktion av kompensationsåtgärderna. I ett PM av den 24 november 2016 sammanfattar länsstyrelsen bl.a. följande. Resultaten från åren 2013-2015 ger ingen entydig bild av om villkoren i domen uppfylls. Baserat på Fiskeriverkets tidigare bedömningar av möjliggjord återfångst är det rimligt att anta att villkoren inte uppfylls till fullo. Vidare anger länsstyrelsen att det dels behövs villkor som är väl utformade för uppföljning, dels att de befintliga villkoren inte är helt förenliga med det man med dagens kunskaper anser vara en långsiktigt hållbar fiskevård.

Även om den odlade Siljansöringen med stor sannolikhet är av lokalt ursprung så har den genomgått ett antal generationer på odling. Odlingsmiljön skiljer sig kraftigt från förhållandena i naturen och tidigare studier har visat att fisken kan förändras genetiskt relativt snabbt på grund av domesticering (anpassning till odlingsmiljön). Denna typ av förändringar som påverkar olika egenskaper hos fisken, som t.ex. tillväxt och beteende, är dock svåra att studera. Från Österdalälven finns dock forskningsresultat som visar att odlad Siljansöring som satts ut i älven fortfarande har kvar de egenskaper (vandningsbenägenhet och tillväxtpotential) som kännetecknar ett naturligt vandrande "storöringbestånd". Siljansöringen är inte att betrakta som en främmande stam för de delar av Österdalälven som är belägna nedströms naturliga vandringshinder. Innan älven exploaterades vandrade "storöring" som nyttjade Siljan som födosöksområde långt upp i vattensystemet för lek och den odlade stammen grundades sannolikt med sådan fisk. Även om genetiska skillnader förekommer mellan dagens odlade stam och den öring som idag finns i områden som långvandrande öring historiskt kunde nå från Siljan så är

dessa skillnader relativt små. En jämförelse med genetiska data på öring från en stor del av Sverige visar också att den odlade stammen grupperar tillsammans med övriga vilda populationer i Österdalälven framförallt de som lever nedströms naturliga vandringshinder.

I Mark- och miljööverdomstolens mål M 10180-15, har fiskvägar medgivits som ett led i en förlikning rörande kompensation för skada på harrfisket. Förlikningen omfattade även skadekompensation för övrig fiskeskada. Domstolen meddelade dom den 9 juni 2017 i enlighet med parternas avtal. Förlikningen är ett led i en större uppgörelse som även omfattar omprövning av bestämmelserna i domen från den 27 juli 1993 såvitt gäller bestämmelserna om öringsutsättningar för att uppnå vissa bestämda fångstmängder Siljansöring samt om att den arbetsgrupp och kontrollgrupp som ska kontrollera och bestämma om utsättningarna ska upphöra. Utsättningarna bedöms utgöra en risk för den nu hotade riksintressanta naturligt reproducerande Siljansöringen. Förlikningen innebär vidare att förutsättningarna att uppnå aktuella miljökvalitetsnormer för aktuella vatten uppfylls, såvitt avser inverkan från vattenkraft.

Sökandebolagen har rådighet genom att de äger respektive strömfallsfastigheter och anläggningar.

Bolagen har som grund för omprövningen angett följande. Villkoren har visat sig vara olämpliga, dvs. det kunde inte förutses när utsättningsvillkoren gavs att dessa inte skulle fungera i Siljan och i Österdalälven, när motsvarande åtgärder fungerat i ett stort antal andra vatten. Följande sammanfattande huvudpunkter har redovisats.

A. Uppvandringen i älven av vild Siljansöring, vilket bl.a. kan ske upp till Spjutmo kraftverk, har efterhand avtagit kraftigt och det finns risk för att beståndet slås ut.

B. Antagna återfångster bedöms inte ha uppnåtts.

C. Naturligt reproducerande fiskpopulationer riskerar att påverkas negativt av stora kompensationsutsättningar.

D. Många fiskare efterfrågar i ökad utsträckning naturproducerad fisk.

E. Om man önskar stärka ett naturligt fiskbestånd kan det vara olämpligt att sätta ut odlad fisk i aktuella vattenområden på grund av att konkurrens kan uppstå om föda, habitat och lekpartners.

F. För att uppnå ett gott bestånd och effektiva biotopåtgärder krävs uppföljning under en period, av biotopåtgärderna och fiskutsättningarna samt fiskvägarnas funktion.

G. Fångstreglering krävs för att bygga upp beståndet av Siljansöring.

INKOMNA YTTRANDEN

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Havs- och vattenmyndigheten samt **Naturvårdsverket** har avstått från att yttra sig.

Länsstyrelsen i Dalarnas län medger ansökan med förslag att lydelsen av villkor F ändras enligt följande: Bolagen ska svara för uppföljning under en tid av tio år, till en total kostnad av tio miljoner kronor. Bolagen ska i samråd med länsstyrelsen ta fram ett uppföljningsprogram. Uppföljningsprogrammet ska godkännas av länsstyrelsen och vid behov revideras.

Kammarkollegiet medger ansökt omprövning av villkor enligt miljöbalken rörande kompensation för fiskeskada m.m. i dom av den 27 juli 1993 i mål VA 40/74.

Leksand-Insjöns fiskevårdsområdesförening tillstyrker bifall dels till att de av sökandena föreslagna villkoren i dom VA 40/74 upphävs, dels att de föreslagna nya villkoren enligt punkterna A-G fastställs.

Sollerö fiskevårdsområdesförening bifaller sökandens ansökan.

Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idres fiskevårdsområdesföreningar medger ansökan, med vissa angivna tillägg och klarlägganden enligt följande. Förutom utsättningarna med ögonpunkterad rom respektive yngel ska bolagen enligt villkor G, årligen utplantera 5,3 ton stor fisk, put and take-fisk, i sidovatten inom Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområden till en kostnad

av 75 kr/kg eller 400 000 kr per år; i övrigt i enlighet med vad som anges i föreslaget villkor. Utsättningarna ska bestå av Siljansöring och/eller röding enligt den fördelning som bestäms av respektive fiskevårdsområdesförening.

Utsättningarna ska inledas då domen avseende omprövning av mål VA 40/74 vinner laga kraft och pågå under sju år eller – för det fall att fiskpassagerna enligt punkten A samt Mark- och miljööverdomstolens dom i mål M 10180-15 då inte är färdigställda – till dess fyra år förflutit från det att den sista fiskpassagen är färdigställd. Fördelningen av utsättningarna ska ske proportionellt mot de mängder som hittills utsatts i berörda områden, dvs. med den procentuella fördelning som framgår av bilaga 13 till ansökan, eller efter överenskommelse mellan berörda områden om annan fördelning. Inga kostnader avseende transport eller utplantering ska belasta fiskevårdsföreningarna. Om beslut om utplantering fattas av arbetsgruppen för det år omprövningsdomen vinner laga kraft ska utplantering enligt punkt G, inledas tidigast påföljande år. Föreningarna har rätt att under tiden för bolagens åtagande köpa ytterligare 2,7 ton put and take-fisk för 75 kr/kg upp till 8 ton per år. Bolagen ska således årligen utplantera 5,3 ton put and take-fisk och mängden kan ökas till 8 ton/år. Angivna utplanteringar av rom, yngel och stor fisk är anledningen till att centralfisket i Säs inte kan upphöra så länge som bolagens åtagande i denna del nödvändiggör att fällan är i drift.

Fiskevårdsområdesföreningarna har i tilläggsyttrande klargjort att de ovan angivna tilläggen och klargörandena är ostridiga.

Mora kommun medger ansökan med angivna synpunkter. Kommunen har i sina miljömål samt i gällande översiktsplan angett att det är en central uppgift att återställa vattensystem, vars naturvärden och fiske spolierats. Det föreligger ett stort behov av restaureringsinsatser och skydd av vattenmiljöer. Kraftverksdammar har under lång tid förhindrat vandring och försämrat levnadsförutsättningarna för Siljansöringen. Det är angeläget att effektiva åtgärder vidtas för att förbättra förutsättningarna för den värdefulla öringen. Det är inte möjligt att återställa de naturliga vandringsvägar och lekplatser för vandringsöring som en gång fanns, men de beslutade fiskpassagerna är ett positivt steg på vägen mot god status. Föreslagna villkor omfattar även medel att användas för biotopvård och andra fiskfrämjande

åtgärder. Föreslagna villkor är således i linje med Mora kommuns miljömål och översiktsplan. Det är viktigt att det under lång tid skadade systemet ges möjligheter till återuppbyggnad. De utsättningar av yngel respektive ögonpunkterad rom som föreslås är sannolikt helt nödvändiga för ett positivt resultat. Centralfisket i Säs kan därför inte upphöra så länge som bolagens åtagande avseende utsättningar nödvändiggör att fällan är i drift.

Leksands kommun, Rättviks kommun och Älvdalens kommun anför följande. Sökandenas uppgifter om förlikningen och dess bakgrund vitsordas och de har inget att erinra mot sökandenas yrkanden. De tillägger dock följande. Sökandena yrkar i punkt F att de avtalade uppföljningsåtgärderna ska upphandlas efter hörande av Länsstyrelsen i Dalarnas län. De föreslår att det till förtydligande även ska föreskrivas att frågan om vilka åtgärder som avses ska föregås av samråd mellan länsstyrelsen och sökandena.

Siljans södra fiskevårdsområdesförening medger ansökan samt instämmer i Länsstyrelsen i Dalarnas läns yttrande.

Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund – **Sportfiskarna** – har bl.a. anfört följande. Sportfiskarna hemställer att villkor B i omprövningsansökan formuleras enligt följande: ”Bolagen ska betala 10 miljoner kronor till fiskevårdsområdesföreningarna (avseende gångentids- och framtidsskada på enskilt öringsfiske), se bilaga, *för åtgärder som främjar fisket efter Siljansöring och bevarandet av Siljansöringen*”. - Sportfiskarna ser i grunden mycket positivt på satsningar som syftar till att återskapa vilda men decimerade och vattenkraftskadade fiskbestånd. Deras målsättning är att skapa förutsättningar för ett hållbart sportfiske baserat på friska och naturliga fiskbestånd i friska vattenmiljöer. Som ett resultat av att ett omfattande antal fiskbestånd har reducerats kraftigt eller utrotats helt av vattenkraften, har sportfisket istället på många håll riktats mot kompensationsodlade fiskar, oftast öring och lax. Sportfisket efter Siljansöring sker bl.a. genom trolling på sjön och fiske i strömmande vattendrag runt Siljan. Då den vilda öringen är fredad, är fisket efter fenklippt odlad öring avgörande för ett bra sportfiske efter

Siljansöring. Om utsättningarna av odlad öring upphör i enlighet med yrkandena i den aktuella omprövningen, kommer detta påverka fiskemöjligheterna på ett påtagligt negativt sätt. Målsättningen förutsätts vara att det vilda öringbeståndet genom planerade åtgärder på sikt ska växa sig så starkt att man då återigen kan till fiske efter vild öring. Dock ger förlikningsavtalet som det är skrivet inga garantier för att planerade fiskvägar, biotopvård m.m. kommer att ge önskad effekt. Ingen vet om och i så fall när det vilda öringbeståndet är så pass livskraftigt att det finns förutsättningar för att bedriva fiske efter det. Bolagens ansökan om omprövning innebär att utsättningen av fenklippt Siljansöring upphör helt, vilket i sin tur betyder att fisket efter Siljansöring drabbas hårt då den vilda öringen är fredad. Risken är överhängande att fisketrycket ökar på den vilda öringen om ingen odlad öring längre finns att fiska på. Sportfiskarna menar att den odlade öringen behövs under en övergångsperiod för att avlasta den vilda öringen. Sportfiskarna anser att byggandet av fiskvägar, biotopvård m.m. enligt dom i samlingsmålet M 10180-15 och tillsammans med föreslagen omprövning av villkor i nu aktuellt mål, långt ifrån kan kompensera för bortfallet av öringutsättningar vad gäller sportfiskets intressen. Det kommer att ta tid att bygga fiskvägarna. Det finns heller inga garantier för att åtgärderna kommer att ge önskat resultat. Sportfiskarna anser att det borde ske en successiv utfasning av öringutsättningarna till dess att det vilda öringbeståndet är så pass livskraftigt att ett hållbart fiske kan bedrivas efter vild öring. Det är en stor brist att lokala fiskeklubbar som i högsta grad berörs, inte varit involverade i förhandlingarna gällande förlikningsavtalet som denna omprövning utgår ifrån. Detta särskilt eftersom de myndigheter som ska företräda allmänna intressen inte har tagit hänsyn till det allmänna fiskeintresset i förhandlingarna. Eftersom omprövningen bygger på en redan uppgjord förlikning, blir det svårt att komma in i prövningen i detta läge.

Advokat Christina Bjelvert Olsson har som ombud för sina huvudmän Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområdesföreningar samt Mora kommun yrkat ersättning för rättegångskostnader om sammanlagt 189 850 kr, varav 189 062 kr avser arvode.

YTTRANDE ÖVER INKOMNA YTTRANDEN

Bolagen konstaterar att Sollerö Fiskevårdsområdesförening, Leksand-Insjöns Fiskevårdsområdesförening, Mora kommun, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket samt Siljans södra fiskevårdsområdesförening har medgett sökandenas yrkanden varför dessa inte kommenteras ytterligare.

Beträffande Länsstyrelsens i Dalarnas län yttrande anförs att sökandena inte har något att invända mot att ta fram uppföljningsprogram i samråd med länsstyrelsen som därefter även ska godkännas av länsstyrelsen.

Vad avser Mora-Våmhus, Älvdalens och Särna-Idre fiskevårdsområdesföreningars yttrande anger sökandena att de ska följa vad som anges i avtalet och i den därpå grundade omprövningsansökans punkt G. Föreningarnas yttrande i övrigt motsvarar vad parterna har överenskommit och som angivits i omprövningsansökan.

Beträffande Leksands, Rättviks och Älvdalens kommuners yttrande accepterar sökandena att samråd ska ske med Länsstyrelsen i Dalarnas län före det att upphandling sker.

Sökandena kan inte se att Sportfiskarnas yrkanden om viss användning av ersättningen för gångentids- och framtidsskada kan vinna bifall. I avtalet mellan berörda och sökandena har någon inskränkning i förfoganderätten till utgiven ersättning inte gjorts, varför sökandena inte kan medge av Sportfiskarna framställt yrkande.

Sökandebolagen har medgett den av Christina Bjelvert Olsson yrkade ersättningen.

DOMSKÄL

Målet har med stöd av 22 kap. 16 § andra stycket miljöbalken avgjorts utan huvudförhandling.

Efter ansökan av tillståndshavaren får tillståndsmyndigheten besluta att ändra ett villkor i en tillståndsdom, dock att villkoret får upphävas eller mildras endast om det är uppenbart att villkoret inte längre behövs eller är strängare än nödvändigt eller om ändringen påkallas av omständigheter som inte förutsågs när tillståndet gavs, se 24 kap. 8 § miljöbalken.

Bolagens ansökan syftar till att ändra vissa villkor för skadekompensation vad avser fisket i Siljan och Österdalälven. Samtliga motparter har medgivit bolagens yrkande att ändra de ifrågavarande villkoren på det sätt bolagen angett. Den justering av villkor F som föreslagits av länsstyrelsen – och som biträtts av Leksands kommun, Rättviks kommun, Älvdalens kommun och Siljans södra fiskevårdsområdesförening – har medgivits av bolagen. Mark- och miljödomstolen finner att det av bolagens redovisning framgår att det föreligger förutsättningar för villkorsändring enligt 24 kap. 8 § miljöbalken, och ändrar därför villkoren i enlighet med vad som framgår av domslutet.

Vad avser Sportfiskarnas förslag till ändring av villkor B konstaterar domstolen att den av bolagen yrkade villkorsformuleringen är i överensstämmelse med det avtal mellan bolagen och övriga berörda parter, som ligger till grund för ansökan. Domstolen finner att det av bolagen yrkade förslaget är tillfyllest och att det således inte finns skäl att bifalla Sportfiskarnas förslag om tillägg.

Bolagen har medgett att betala yrkad ersättning för Christina Bjelvert Olssons huvudmän med det belopp som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 20 februari 2019.

Ulla Jarnås

Jan-Olof Arvidsson

I domstolens avgörande har deltagit tf. rådmannen Ulla Jarnås, ordförande, och tekniska rådet Jan-Olof Arvidsson.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.